

Передмова від авторів

Людина, про яку піде мова, народилася в дуже непростий час. І ще в непростіший час жила. І, скажемо відверто, жила так само дуже непросто.

Не розповісти про неї ми не могли — нас змушує зробити це захоплення її талантом. Але говорити лише про неї, не згадуючи про той дивовижний час і місце, у яких вона жила, означає дати читачам лише половину історії.

Тому нехай вас, шановний читачу, не дивують доволі довгі й докладні екскурси в історію кіно та музики, розповіді про бокс та людей, подорожі різними країнами та континентами. Адже справді неможливо розповісти про літературу, приміром, двадцятого століття, не згадавши жодним словом дев'ятнадцяте. До того ж кожен із нас, як, власне, наш герой — дитина свого часу й відображення величезного світу.

Сподіваємось, що читати про події сторічної давнини, тобто про початок епохи тисяча дев'ятсотих років, вам буде так само цікаво, як нам було писати про нього.

Головний герой, певна річ, виїшов у нас сучасним — трохи схожим на актора й музиканта Сергія Бабкіна; а ди-

ректор кінофабрики Павло Нечеса – на одного народного артиста України... на те він і кінороман, щоби персонажі когось глядачам/читачам нагадували.

Розділ перший

У якому ми захоплено слухаємо заокеанське радіо та невидимо відвідуємо гучну прем'єру

Америка двадцятих років минулого століття дедалі більше цікавилася кінематографом. Їй було неважливо, чи це вид мистецтва, чи атракціон, вигаданий у Парижі братами Люм'єр. Та з балаганного видовища сінема впевнено перетворювалося на перспективний бізнес, який зацікавив не лише середні, але й вищі класи. У постановки, які ще донедавна можна було назвати аматорськими, коротенькими скетчами, знятими на плівку, ділки «від екрана» почали вкладати величезні кошти. Їх витрачали на декорації, костюми, унікальний реквізит та на рекламу, або, як тоді казали, пабліситі фільмів.

У Новому Світі з розмахом, притаманним саме Америці, відкривалися кінотеатри. За зразком сінема-холів Лондона, Парижа та Берліна будували зали в містах на обох узбережжях США. Зали ці намагалися оздобити й облаштувати так, аби вони не поступалися за розкішшю своїм європейським старшим братам. Їх меблювали «з європей-

ським шиком» (саме так це називали) — ї усім було зрозуміло, наскільки багатий і навіть розкішний вигляд мали ці «палаці розваг». Натомість джаз, який виконував музичний супровід для фільмів, був місцевим — американським, який грали так, що жодному європейському оркестру навіть не снилося. Диксиленди, що склалися з білих і чорних віртуозів — зазвичай вихідців із Нового Орлеана, — виконували музичні теми не тільки для своїх, але також для привізних фільмів: французьких, радянських, італійських...

Голлівуд був ще новачком і багато в чому програвав компаніям «Гомон», «Кодак», «Пате», московському «Міжробпром-Русь». Програвав також Першій Одеській кінофабриці ВУФКУ — тобто Першій Одеській кінофабриці Всеукраїнського фотокіноуправління, яка вважалася поважною компанією з величезним потенціалом.

Ділки з Лос-Анджелеса, які твердо вірили, що світом правлять «містер долар і містер кольт», погоджувалися, що «все-таки ці радянські налагодили виробництво», причому так, що стрічки «Папіросниця з Моссільпрому» та «Аеліта» з молоденькою Юлією Солнцевою, «Броненосець “Потьомкін”» експресивного новатора Сергія Ейзенштейна, «Кар'єра Бені Крика» з юним Юрієм Шумським назавжди завоювали серця глядачів усього світу — а заразом і їхні гаманці.

Саме тому практична Америка не могла в оглядах світового кінематографа залишити без уваги фільми-новинки, які з'явилися на майданчиках одного з головних конкурентів Голлівуда — СРСР, або, як писали самі американці, «USSR», вимовляючи це як «їу-ес-ес-а». У новинах провідних американських радіостанцій лише після новин з Радянського Союзу звучали щотижневі повідомлення зі

Зміст

<i>Передмова від авторів</i>	7
<i>Розділ перший</i>	
У якому ми захоплено слухаємо заокеанське радіо та невидимо відвідуємо гучну прем'єру	9
<i>Розділ другий</i>	
Про те, якими були перші кінокроки, що про них забув згадати заокеанський диктор, і що було в кіно до появи нашого героя	16
<i>Розділ третій</i>	
У якому ми подорожуємо в часі	35
<i>Розділ четвертий</i>	
Про те, як кінематографічний шедевр Української республіки мало не закінчився, ще не почавшись	42
<i>Розділ п'ятий</i>	
У якому ми повертаємося на пару десятків років	48
<i>Розділ шостий</i>	
У якому намагаються відірвати від справи зайнятих людей	55
<i>Розділ сьомий</i>	
Хто засідає на нарадах, або «Імені Борі Северного, Івана Буніна і Яшки Кошелька»	65
<i>Розділ восьмий</i>	
У якому директор дає пораду і рекомендацію	80
<i>Розділ дев'ятий</i>	
У якому ми відхилимося від подій сьогоднішніх заради подій учорашніх	85